

Od 15. apríla 2010, keď sa na malajskom ostrove Langkawi za účasti 423 delegátov z 27 štátov sveta skončila 4. medzinárodná konferencia UNESCO o geoparkoch, uplynulo už niekoľko rokov. Za toto obdobie počet geoparkov zaradených do Globálnej siete geoparkov (Global geoparks network/GGN) vzrástol na 101. Tie sa nachádzajú vo vyše 30 krajinách sveta.

Centrum NNG – Fiľakovský hrad

Budúcnosť svetového geoparku na Slovensku očami J. Klindu

Doplatí Novohradský geopark na nezáujem kompetentných?

Petrifikované tretihorné drevo z Diviačeho výmolu

Trend budovania geoparkov najlepšie zachytila Čína, z ktorej sa ich do GGN zaradilo až 29. Súčasne sa prezentuje environmentálnymi, vedeckými a estetickými hodnotami svojej krajiny a zároveň sleduje najnovšie smery rozvoja cestovného ruchu. Tie, ako sa ukazuje, na Slovensko zatiaľ nedorazili. Čo je viditeľné – na rozdiel od našej krajiny – geoparky – zaradené do GGN našli svoje uplatnenie v iných európskych krajinách, ako sú Taliansko (9), Španielsko (8), Nemecko a Veľká Británia (po 7), Francúzsko a Grécko (po 4), Rakúsko (3). Z okolitých štátov má okrem Rakúska zastúpenie v GGN Česko (Český raj), Poľsko a Maďarsko. V tejto susednej krajine okrem nového svetového geoparku Bakony – Balaton ide o starší bilaterálny Svetový geopark Novohrad

– Nórgrád. Posledne menovaný geopark vznikol v roku 2010 vďaka iniciatíve Sekcie environmentálnych koncepcíí, práva a organizácie Ministerstva životného prostredia SR čiastočne z Novohradského geoparku v okresoch Lučenec a Rimavská Sobota, ktorého zámer pochádza z rokov 2002 – 2003.

Koncepcia geoparkov

Novohradský geopark spolu s Banskobystrickým geoparkom viedol k vypracovaniu a schváleniu prvej Koncepcie geoparkov SR (uznesenie vlády SR z 12. decembra 2008 č. 740). V správe o realizácii Koncepcie geoparkov SR (uznesenie vlády SR z 31. októbra 2012 č. 608) však nová vláda SR v podstate konštatóvala, že koncepcia sa neplní a na Slovensku máme vytvorené iba tri geoparky (okrem uvedených dvoch

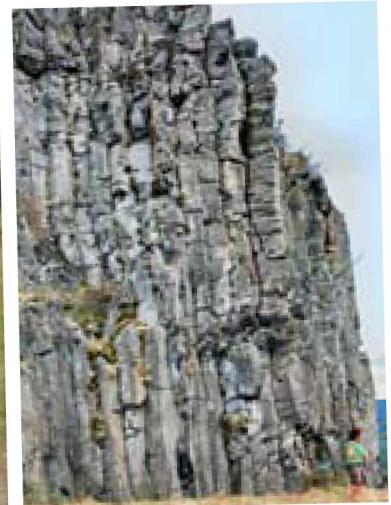
ešte najmladší Banskobystrický geopark v oblasti Starých Hôr, Španej Doliny a Lubietovej) momentálne bez zásadnej štátnej pomoci. Napriek predkladaným projektom a žiadostiam nezískal finančnú podporu na rozvoj alebo na prežitie ani svetový Novohradský geopark!

A tak živorí. Uvedená kritika odznela aj na valnom zhromaždení tohto geoparku 12. marca 2014 zo strany všetkých zúčastnených starostov slovenských obcí a ostatných členov s upozornením, že v jeho maďarskej časti sa už začala budovať príslušná infraštruktúra.

Dočkajú sa pomoci?

Obce združené v Novohradskom geoparku v súčasnosti očakávajú najmä podporu z Environmentál-

neho fondu a výrazné zlepšenie situácie na základe aktualizácie uvedenej koncepcie, ktorú má MŽP SR vypracovať a predložiť na rokovanie vlády SR do 30. novembra 2014. Predstavitelia všetkých obcí, ktorých územia sú zahrnuté do nášho jediného svetového geoparku, ale aj ostatných dvoch spomenutých národných geoparkov, predpokladajú výraznú pomoc aj zo strany rezortu zodpovedného za regionálny rozvoj a cestovný ruch, prípadne rezortu kultúry a rezortu rozvoja vidieka. Upozorňujú na svetové trendy v turizme, v rámci ktorých sa na popredných miestach nachádzajú „zážitkové destinácie“ s primeranou – často nenákladnou infraštruktúrou, na budovanie ktorej začali v geopar-

ku pripravoval projekty. O tomto trende svedčí aj fakt, že na Medzinárodnej burze turizmu v Berlíne (5. – 9. marca 2014), ktorú videlo vyše 170 000 návštěvníkov (z toho až 113 000 obchodných návštěvníkov a 11 000 organizací cestovného ruchu zo 180 štátov sveta!) získala GGN tretiu cenu (3rd Best Exhibitor

Award). V rámci nej sa prezentoval aj Novohradský geopark, ktorý je tak blízko toho, že z tejto svetovej siete s hanbou vypadne.

Utrží SR hanbu?

Už na jeseň – 19. až 22. septembra 2014 sa v kanadskom geoparku Stonehammer uskutoční 6. medzi-

národná konferencia UNESCO o svetových geoparkoch. Je pravdepodobné, že práve na nej pribudnú do GGN ďalšie svetové geoparky. Niektorým však z nej, ak nebudú splňať príslušné kritériá, hrozí vypadnutie. Verme, že sa medzi ne zaradí náš Novohradský geopark, ktorý možno „podrží“ budovanie

jeho maďarskej časti. Utŕžili by sme hanbu nielen ako zakladajúci štát UNESCO, ale aj poriadnu „facku“ za nekultúrnosť a neochotu podporiť svetový a európsky cestovný ruch a regionálny rozvoj. Dúfajme, že sa tak nestane a splníme prijaté príslušné uznesenia, predsavzatia a ciele programového vyhlásenia našej vlády.

Text: Jozef Klinda

Foto: Jozef Klinda a archív SAŽP

Voda je život

Dokumentárny slovenský film režiséra Mareka Urbana – tematicky rozdelený do viacerých častí – sa komplexne zaoberá zložitou a rôznorodou problematikou vody.

Výpovede odborníkov sa v tomto 26-minútovom dokumente kombinujú s výpovedami laikov, ktorí pri svojej každodennej práci prichádzajú do kontaktu s vodou v jej rôznych podobách (skupenstvách).

Laické výpovede sú civilné, postavené skôr na emocionálnej argumentácii s plynulým prechodom do vysvetľujúcej racionálnej časti podporenej, nakrútenými zábermi alebo animáciou. Racionál-

nu argumentáciu sprostredkúva nahovorený komentár a zároveň ju podporujú výpovede odborníkov. Cieľom tvorcov filmu bolo nájsť – podľa možnosti – čo najpútavejšiu formu, ako danú tému spracovať. Komentár a výpovede odborníkov sú doplnené o situácie so športovými profesionálmi, ktorí prichádzajú s vodou do kontaktu v jej rôznych skupenstvach – či je to kajakárka

Elena Kaliská, skialpinista Peter Svätojánsky, basejumper Roman Dubský, alebo člen speleologického klubu Pavol Herich. A niclen to. Snahou tvorcov bolo dostať sa s kamerou na miesta, ktoré sú pre bežného človeka len ľahko prístupné. Letecké zábery ponúkajú vždy atraktívny pohľad na krajinu. Pri nakrúcaní filmu boli zábery kombinované snímaním z vrtuľníka so zábermi snímanými z oktokoptera. Vo výsledku film ponúka nielen dôležité informácie, ale aj množstvo fascinujúcich záberov zo zaujímavých lokalít – pre bežného človeka často neprístupných – pričom má potenciál zaujať tak najširšiu laickú verejnosť, ako aj školopovinnú mládež. Film nakrútili v rámci projektu LIFE08 INF/SK/00243 s názvom *Posilnenie povedomia verejnosti o význame vody pre život, jej ochranu a udržateľného využívania v súlade s Rámcovou smernicou o vode*. Projekt realizovali s finančnou podporou Európskej únie z programu LIFE+ a z príspevku MŽP SR.

Zdroj a foto: VÚVH